Havacılık bahisleri

Balkan havalarında alınan netice

Yazan: **Arif Ahıskal**

Manş ve Afrika cepheleri yanında kurulan Balkan cephesinin hava faaliyeti umulduğundan gevşek ve daha ziyade Mihver havacılarının arazi icablarına uygun olarak taarruz tayyareciliğini kullanmasile kapandı..

Arnavudluk cephesinin İtalyan havacıları taarruz tayyarelerini kullanarak zırhlı ve motörlü vasıtalarının harektsizliğini telâfiye çalışmışlardı.. Fakat, İngiliz avcılarının müdahlesi bu tabiyeyi Habeşistan ve İspanyada olduğu kadar muvaffakiyetle tatbik imkânını vermedi ve kısa bir zamanda İngiliz havcıları Arnavudluk cephesinin havada üstünlüğünü kurmağa muvaffak oldular..

Alman havacılığı da Balkanlarda taarruz tayyareciliği mahiyetinde iş görebilecek olan pike bombardımancılarını kullandı. Ve fazla miktarda cepheye getirdiği Yünkers 87 ve 88 pike tayyarelerini muvaffakiyetle çalıştırdı. Balkanların dağlık oluşu yer kıta'larına ve bilhassa motörlü vasıtaların hareketlerine engeldi. Bu mıntakalarda topçuların da hareketleri mahdud kalmaktaydı. Büyük kudretli ateşleri hasım üzerine tevcih edeck yegâne vasıta da bombardımancılardı.. Dar vadilerden hareket eden, tabiî siperlerde yer alan ve bunları şiddetle himaye eden avcılar karşısında az zararla çok iş başaracak bombardımancı tayyareler ise normal olarak pikecilerdi.

Pike tayyarelerinin Balkan cephesine getirilmesinde Alman ordularının bir kazancı daha vardı ki; bu da, pikecilerin av himayelerinden müstağni kalışlarıdır. Bu suretle Manş cephesinde çalışan havacılıktan fedakârlık yapılmamıştır..

Müttefik havacıları ise Balkanlar cephesinde beklenen ve umulan hareketi gösteremedi. Yugoslav tayyareciliğinin ihmal edilir bir kuvvette bulunmadığı ve İngiliz havacılarının daha önceden Balkanlarda cephe açmış bulnması lehte görülüyordu.. Bunun karşısında Mihver hava üsleri mahduddu. Yugoslavyanın baskın taarruzlarla hırpalanması, tayyare meydanlarının tahrib edilmesi ve hatta Yugoslav ordusunun toparlanmakta geç kalışı hava hakimiyetinin sarsılmasında amil oldu. Mihver havacıları dağınık olan hedeflerini kısa zamanda birleştirdiler.. İlk zamanların hava üstünlüğü Büyük Britanyalı tayyarecilerin malı idi.. Bir taraftan Mihver bombardımanlarını karşılarken, diğer taraftan da Bulgaristan ve Rumanya üzerine yapılan taarruzları himaye edebiliyordu.

Selâniğin işgalinden sonra eçkilen kara ordusu yeni tutunduğu hatların gerisinde bir iki hava meydanını korumakta idi. Buralardan kalkabilecek veya bu meydanlarda muhafaza edilecek hava birliklerinin muvaffak olmaları ihtimali, Mihvercilerin hava cephesini ihmal etmelerine bağlı idi. Halbuki Alman ordusu arazinin icablarına uygun ve çabuk olarak Balkan cephesini kapamak gayretile didindi, durdu. Bu arada Atina tayyare meydanının bombardımanı sırasında yerde bulunan tayyarelerden bir kısmı tahrib edildi..

Ağır bombardıman tayyareciliğinin kullanılması burada müessir neticeler elde edebilirdi. Bilhassa Mihver tayyare meydanlarına ve üslerine mukabil taarruzlarda bulunmak mümkündü. Balkanlara bu yardımı yapabilmek bazı kayıdlara bağlı idi.. Herşeyden evvel Afrika işini bitirmek ve daha mühim olarak da hava üslerine malikiyet şarttı. Eldeki silâhların sıkışık bir halde kullanılmasına yetebilen ve dar bir sahada büyük çaplı tayyarelerden teşekkül etmiş büyük birliklerin hareket kabiliyetlerine elverişli olmıyan mıntakların hava üstünlüğünü kurma yolunda yardımları olamazdı.

Yunanistan ve Yugoslavyaya taarruzun başlamasından sonra harekete geçen Büyük Britanya havacılarının neden Bulgaristan ve Rumanyaya geniş mikyasta taarruzlar yapmadıkları ve hatta Rumanya petrollarını neden bombalamadıkları düşüncesi kafalara hâkimdir.

Bir bombardımanın müessir olabilmesi için başta düşünülen şey malzemenin kesif ve baskın şeklinde yüklenmesini temindir. Bunun için de baskına uğramıyacak vaziyette dağınık ve sayısı çok olan meydanlara yayılmış ve yerleşmiş bulunmalıdır. Halbuki; İngiltere imparatorluk havacılığının malzemeyi toplayacak ve sevkedecek sayıda üsleri yoktu. Bilhassa, dar bir mıntakada müdafaaya mecbur kaldıktan sonra böyle bir harekt beklenemezdi. Rumanya petrollarının bombardıman edilmemesinde amil olan daha bir çok sebebler olabilir, fakat havacılık bakımından göze çarpan ve akıl eren başlıca mecburiyet budur.

Yugoslav havacılığının Mihvercilere üç yüz elli kadar tayyareye mal olan çetin mücadelelerinden sonra Balkan havalarından çekilmiş bulunması da, İngiltere tayyarecilerinin yarı güvenini kırmıştır. Bu memleket topraklarının kısa zamanda istilâ edilmiş olması, hava meydanlarının elden çıkması Yugoslav şehirlerinin kolay olduğu kadar müessir surette bombalanmalarını mucib olmuştur. Belgrad halkından yüzde yedisinin ölümile neticelenen baskınlarda bu toprak havacıları cidden muvaffakiyetli mukabelelerde bulunmuşlar ve bu arada da fırsat buldukça müttefiklerinin tayyareciliklerile müşterek olarak hasım toprakları üzerine bombardıman taarruzları yapmaktan geri kalmamışlardır..

Mücadele bakımından Balkan hava cephesi çetin geçmiştir. En fazla işe yarayan silâhlar avcılar ve pike bombardımancılar olmuştur. Bilhassa Alman muvaffakiyetinin bellibaşlı unsuru bu cephenin pikecileridir. Piyadesinin yolunu açmdak hususunda ve hasmının gerilerini tehdid işinde iyi çalışmışlardır.

Harekâtın seri inkişafı, Afrikada yeni bir cephe kurmak mecburiyeti, Habeşistan işinin henüz bitmeyişi İngilterenin Balkanlara tahsis ettiği hava malzemesini bir taraftan vakit darlığı, diğer taraftan da hareket mıntakası ve üs yokluğunun verdiği müşkülât yüzünden Balkanlara getiremeyişinde amil olmuşlardır. Bu suretle; başlangıcda müttefik havacıarının lehinde kurulan hakimiyet Mihvercilerin üstünlüğile kapandı..

Şimdi ise gözler Afrika ve Manş cephelerine dönmüştür.. Yeni kurulabilecek cephelerin de nereleri olabileceği ve ne gibi tecelliler göstereceği merakı vardır.

A. AHISKAL

Üniversite haftası

Bu yıl Diyarbakırda merasimle açılacak, faydalı konferanslar verilecek

Üniversite bilğilerini, yurdun en uzak köşelerine yaymak ve gene bu köşelerdeki memleket meselelerini üniversite çalışmalarına mevzu yapmak maksadile geçen sene ihdas edilen «Üniversite haftası» çok istifadeli neticeler verdiğinden, bundan sonra haftanın muntazaman her sene bir vilâyetimizde açılmasına karar verilmiştir. Üniversite haftası bu sene Diyarbakırda açılacaktır. Rektör, umumî müfettişlik ve Diyarbakır Valisile temas ederek mahallin temayüllerine göre verilecek konferansların mevzularını ve yapılacak ilmî etüdlerin esaslarını tespit etmiştir. Bu suretle hazırlanan program Halk Partisi genel merkezine ve Diyarbakıra gönderilmiştir.

Konferanslar umumî ve meslekî olarak iki kısma ayrılmıştır. Meslekî konferanslar üzerinde serbest münakaşalar yapılacaktır. Ayrıca çocuk, doğum, hastalık ve ölüm ve diğer meseleler etrafında anketler tertib edilecek, konsültasyonlar, muayeneler ve poliklinikler yapılacaktır. Haftanın birinci günü Halkevinde, üniversite neşriyatından mürekkeb bir sergi de açılacak; bilâhare burada teşhir edilen eserler Halkevine hediye edilecektir.

Üniversite haftası için Diyarbakırda Rektör Cemil Bilselin riyasetinde 12 kişilik bir profesör heyeti gidecektir.

Heyet 28 mayıs çarşamba günü İstanbuldan hareket edecek, bir gün Ankarada kaldıktan sonra 31 cumartesi günü Diyarbakıra muvasalat edecektir. Hafta, 1 haziran pazar günü rektör Cemil Bilselin Halkevinde vereceği bir nutukla açılacaktır. Haftanın müteakıb günlerinde verilecek konferansların mevzuları şunlardır:

Hukuk Fakültesi dekanı profesör Ali Fuad Başkil «Memur ve kanun», meslekî olarak «Kanunların zaman içinde tatbikı ve mükteseb haklara tesiri»; profesör Sıddık Sami Onar «Kadının cemiyet ve ailedeki rolü ve hukukî vaziyeti», meslekî olarak «Tatbikat ve içtihadın hukukun tekâmülünde rolü, Devlet Şûrası ve temyiz kararlarının bu bakımdan tahlili»; profesör Ömer Celâl Sarç «Nüfus miktarının ehemmiyeti, memleketimizde ve başka yerlerde inkişafı», meslekî olarak «Nüfusun yaş ve cinsiyet itibarile teşekkülü»; profesör doktor Tevfik Remzi Kazancıgil «Küçük çocukların korunması ve kadın hıfzıssıhhası», meslekî olarak «Miliyaz hormonlarına aid anatomoklinik meseleler»; profesör doktor Fahreddin Kerim Gökay «Akıl hastalıklarında alkol ve verasetin tesiri», meslekî olarak «Nöropisişlatride teşhis ve tedavi bakımından yenilikler»; profesör doktor Muhiddin Erel «Şehirlerde haşerat mücadelesi», meslekî olarak «Kanalisazyonun sıhhî ehemmiyeti ve kanalisazyon olmıyan yerlerde alınacak tedbirler»; profesör doktor Arif İsmet Çetingil «Sıtma içtimaî ve iktısadî tesirleri ve mücadele tedbirleri», meslekî olarak «Vitaminler ve vitaminozlar»; profesör doktor Cevad Kerim İncedayı «Frenğinin tahribatı ve bundan korunma», meslekî olarak «Şark çıbanı»; profesör Mükrimin Halil İnanç «Diyarbakırın tarihi»; profesör doktor Naci Bengisu «Trahom içtimaî zararları ve korunma tedbirleri», meslekî olarak «Kratroplasti»; profesör doktor Şinasi Erol «Cerrahinin son senelerdeki ilerlemeleri», meslekî olarak «Cerrahî bakımından etraf anbolilerinin tesirleri» mevzulu birer konferans verecektir. Hafta, 8 haziran pazar günü Rektörün vereceği bir nutukla kapanacaktır.

Şehir ve Memleket Haberleri

İstanbulda 1700 gönüllü hastabakıcı yetiştirilecek

Bir harb vukuunda kimsesiz ve fakir çocukların korunmaları için de yurdlar açılacak

Yardımsevenler cemiyeti İstanbul şubesi idare heyeti şehrimizin bazı doktarları nın da iştirakile dünkü toplantısında

Yardım Sevenler Cemiyeti İstanbul şubesi idare heyeti dün, biri sabah saat dokuzda, diğerleri de on birde ve on üçte olmak üzere, Cumhuriyet Halk Partisi merkez binasında üç toplantı yapmıştır. Bayan Hayriye Kırdarın riyaset ettiği ilk toplantıda Guraba hastanesi başhekimi Ömer Lûtfi, Gülhane hastanesi başhekimi General Süreyya Hidayet, Vilâyet Sıhhat müdürü Ali Rıza, Belediye Sıhhat müdürü Osman Said, kolordu sertabibi Kâzım ve Profesör doktor General Tevfik Sağlam hazır bulunmuşlardır.

Toplantıda esas mesele olarak askerî hastanelerde hizmet edecek gönüllü hastabakıcılar işi ele alınmış ve hastane, depo, mutfak, karantine ve dikiş servislerinde vazife almak üzere kaç hastabakıcıya ve kaç kadın memura ihtiyaç olduğu tespit edilmiştir. İstanbul için şimdilik 1700 hastabakıcı yetiştirilmesine zaruret vardır. Her hastanenin, gönüllü hemşire teşkilâtına birinci devrede kaç eleman verebileceği hususu da konuşmaların başlıca mevzuu olmuştur.

Yardım Sevenler Cemiyeti, 1700 hastabakıcıyı mümkün olduğu kadar kısa bir zamanda yetiştirebilmek için alâkadarlarla görüşerek hemen faaliyete geçecektir. Sıhhat müdürlüğü tarafından kazalarda açılan pasif korunma kursları gene eskisi gibi çalışacaklardır. Bu kurslara devam edenler arasında her mahalleden en az üç kadın, gönüllü hastabakıcı olarak yetişecektir.. Gönüllü hastabakıcı kurslarında gösterilecek derslerin programları bugün tespit edilecektir.

Öğleden evvel saat 11 de Maarif müdürü Tevfik Kut, profesör Halide Edib, Çocuk Esirgeme Kurumu reisi Reşid Çavdar ve Yardım Sevenler Cemiyeti idare heyetinin iştirakile yapılan ikinci toplantı da çocukların bir harb halinde nasıl korunacakları meselesi görüşülmüştür..

Yapılan tetkiklere göre, İstanbulda 67 bin ilk mekteb çocuğu vardır. Bunlar arasında fakir ve kimsesiz olanların tespiti lâzım gelmektedir.

İçtimada, bunlar için açılacak kamplar işi de görüşülmüştür. Cemiyet, fakir çocukları himaye için biri şehir civarında, diğeri de Anadolu içerlerinde iki barındırma yurdu tesisini düşünmektedir. Bu kampların masrafını karşılamak üzere Çocuk Esirgeme Kurumu, Yardım Sevenler Cemiyeti, Kızılay gençlik teşkilâtı ve Maarif müdürlüğünün bütçelerinden ne miktarda para ayırabilecekleri incelenmiştir.

Neticede meselenin etrafile tetkik edilerek bir rapor hazırlanması karar altına alınmıştır. Profesör Halide Edible, parti idare heyeti azasından Hasene Ilgazın müştereken hazırlayacakları rapor, Yardım Sevenler Cemiyeti hamisi Bayan Mevhibe İnönüne takdim edilecektir.

Partide yapılan üçüncü toplantı da, saat 13 te başlayarak saat 16 da nihayet bulmuştur.

Bu içtimada teşkil edilen yedi kişiden mürekkeb yardım kolunun hangi mıntakalarda, ne şekilde faaliyete geçecekleri görüşülmüş ve bir mesaî programı tanzim olunmuştur.

IKTISAD

Halk tipi ayakkabılar

Halk tipi, ucuz ve sağlam ayakkabıların imali için yapılan tetkikler ikmal edilmiş ve rapor Ticaret Vekâletine verilmiştir. Bu işle İaşe müsteşarlığı meşgul olmaktadır.

Yapılan tetkiklere göre, halk tipi ayakkabılar 660 kuruşa mal olacaktı. Fakat bu tetkikler sırasında deri fiatları yükseldiğinden maliyet hesabları değişmiştir. Bir taraftan İaşe müsteşarlığı bu ay sonuna kadar halk tipi ayakkabıların imaline başlanması için hazırlık yapılmaktadır. Diğer taraftan, halk tipi elbiselerin yapılması için milli kumaş tipi tespit edilmek üzeredir. Bütün fabrikaların imal edebileceği bu kumaşlar yünlü olacak ve ucuza mal edilecektir.

Perakende kâr nispeti

Fiat Murakabe komisyonu dünkü toplantısında manifatura perakende satışlarında fatura vermek esas olduğundan manifatura eşyasından ipekli ve fantezi olanların toptan kâr nispetini tayin etmiştir. Komisyon, ipekliler için kâr nispetini yüzde 15 ve fantezi kumaşlar için yüzde 20 olarak kabul etmiştir.

Komisyon, dünkü toplantısında ihtikâr yaptıkları sabit olan bir çok tacirin Müddeiumumiliğe tevdiine karar vermiştir.

Birinci sınıf tuhafiye ticarethaneleri

Tuhafiye ticarethanelerinin yeniden tasnifi kararı verildikten sonra Fiat Murakabe komisyonuna yapılan müracaatler her türlü tahminden çoktur. Bunların hepsi birinci sınıf ticarethane addedilmelerini yani yüzde 50 kâr verilmesini istemektedirler. Fakat bunlardan pek azı kâfi şeraiti haizdir. Bunun için talebleri reddolunmaktadır.

ADLİYEDE

Salim Kurtun arkadaşı da tevkif edildi

Beyoğlunda Yeniçarşıda bir barda evvelce uzun müddet birlikte yaşadığı Mükerrem Sevinci, kıskanclıkla dört yerinden rövelver kurşunile yaralıyarak öldüren Salim Kurt, bir kaç gün evvel tevkif edilmişti. «Bahriyeli» lâkabile tanınan Salim Kurt bu cinayeti işlerken, arkadaşı Besimin de kapıyı kapatmak ve kadının kaçmasına veya kurtarılmasına mâni olmak suretile, cinayete iştirak ettiği anlaşılmıştır. O da yakalanmış, dün hakkında tevkif müzekkeresi kesilmiştir. Tahkikata birinci sorguca devam olunmaktadır.

Bir bakkal çırağı mahkûm oldu

Tünelbaşında 515 numaralı bakkal dükkânında çırak Şebinkarahisarlı Hasan, İstanbul ikinci asliye ceza mahkemesinde millî korunma kanununa muhalif hareketten muhakeme ediliyordu. Kaşer peynirini kilosu 90 kuruştan satması lâzım gelirken, ustasının haberi olmadan, 100 den sattığı ve bu satışı Belediye iktısad murakıblarından ikisine yaptığı, sabit görülmüştür. Yaşı küçük olduğundan, 25 yerine 16 lira 60 kuruş ağır para cezası ödeyecektir. Eğer parayı vermezse, hapsolunacaktır.

Naftalin fiatları

Son günlerde naftalin ihtikârı yapıldığı nazarı dikkati celbetmiştir. Göç dolayısile naftalin ihtiyacı fazladır. 150 kuruşa naftalin satan ticarethaneler olduğu haber alınmış ve tetkiklere başlanmıştır.

Altın fiatları

Altın fiatları düşmekte devam etmektedir. Dün, Reşadiye altını 2690, külçenin gramı 330 kuruştu. Beşibirarada 123 liradan muamele görmüştür.

HEM NALINA MIHINA

Lloyd George'un coğrafyası

Avam Kamarasında cereyan eden son müzakere ve münakaşalarda, Loid Corc İranla Irakı birbirine karıştırmış ve Çörçil de ihtiyar muarızının coğrafyadaki bilgisizliğile hafif tertib alay etmiştir.

Çörçil'in Avam Kamarasındaki beyanatı hakkında Anadolu ajansının verdiği haberde şu satırları elbette okumuşsunuzdur:

«Çörçil, Loid Corc'un Türkiye ile Irak arasında bir anlaşmadan bahseden beyanatına telmih ederek şöyle demiştir:

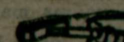
«— Loid Corc herhalde İrana işaret etmek istemiştir. Kendisinin endişelerini bu suretle teskin etmekle bahtiyarım. Anlaşma Türkiye ile İran arasındadır ve Türk - İran hududunun takviyesine aid tedbirlere taallûk etmektedir. Bu anlaşmadan tamamen malûmatımız vardı. Ve anlaşma bir müddettenberi hazırlanmakta idi. Anlaşma 19 nisan 1941 de meriyete girmiştir.»

Radyo neşriyatına göre, Çörçil, Loid Corc'un iki memleketi birbirine karıştırmasının, Acemistan devletinin resmen «İran» adını almış olmasından ileri geldiğini de müstehzi bir eda ile ilâve etmiştir.

Anlaşılıyor ki «İran ve «Irak» kelimeleri arasındaki pek küçük müşabehet Loid Corc'u yanıltmıştır. Zaten, eski İngiliz Başvekili coğrafyasının zâfile meşhurdur. Geçen Büyük Harbden sonra, iki ihtiyar kaplan Loid Corc'la Klemanso, sözde cihan sulhunu tanzim, galib ve mağlûb devletlerin hududlarını tayin ederlerken ellerine birer makas almış; dünya haritasını istedikleri gibi kesip biçmişlerdi. O zaman, Loid Corc'un Avrupanın şarkında, Almanya ile Polonya arasındaki «Silezya» ile Anadolunun cenubunda, Türkiye ile Suriye arasındaki «Kilikya» yı birbirine karıştırdığı öğrenilmiş, ve haklı istihza mevzuu olmuştu. O zaman yeni bir sulhun esaslarını kuranlardan birinin coğrafyadaki bu cehli, vücude getirilen eserin pek uzun ömürlü olmıyacağına bir delil addedilmişti. Nitekim Türk zaferi, kendisini iktidar mevkiinden yuvarlamak suretile Kilikyanın Silezya olmadığını Loid Corc'a pek iyi öğretmişti.

Aradan 20 bu kadar yıl geçmiş olmasına rağmen, Loid Corc'un, coğrafyasını hâlâ ilerletmediği, İranla Irakı birbirinden ayıramayışile sabit olmuştur.

Meşhur bir devlet adamına hiç yaraşmıyan ve onun Avam Kamarasındaki prestijini kıran bu coğrafya bilgisizliğini gidermek için, eski dostumuza, bir coğrafya hocası tutmasını tavsiye etmekten kendimizi alamıyoruz. Gerçi Loid Corc'un ömrünün son demlerinde coğrafya okuması manasız olur amma, Hazreti Muhammed, insanlara beşikten mezara kadar öğrenmeği tavsiye buyurmuştur.

MÜTEFERRİK

Bükreş elçimizin hareketi teahhur etti

Köstence yolu ile vazifesi başına avdet edeceğini yazdığımız Bükreş elçimiz Hamdullah Suphi Tanrıöver, seyahatini bir kaç gün tehir etmiştir. Tanrıöver, önümüzdeki perşembe günü hareket edecektir.

19 mayıs bayramı

Dün, Vilâyette Vali muavini Ahmed Kınığın başkanlığında yapılan bir toplantıda 19 mayıs genclik bayramı için hazırlanan matbu program gözden geçirilmiştir. Bu programa nazaran merasime 4540 talebe iştirak edecektir. Merasime sabahleyin saat onda başlanacak, İstiklâl marşile birlikte bayrak çekme merasimi yapılacak, Vali ve komutanlar talebenin bayramını tebrik edeceklerdir.

Bundan sonra talebe tarafından bir resmi geçid yapılacaktır. Öğleden sonra ise, Fener stadında spor gösterileri yapılacaktır. O gün devair tatil edilecek, şehir bayraklarla süslenecektir.

Dünkü ihracat

Dün şehrimizden 217,000 liralık ihracat yapılmıştır. Bu meyanda Danimarkaya barsak, Mısıra tütün, İngiltereye tütün ve Almanyaya ceviz gitmiştir.

İktısadî devlet teşekkülerinin bilânçoları

Ankara 8 (Telefonla) — İktısadî devlet teşekküllerinin bilânçolarile kâr ve zarar hesablarının ve bu husustaki murakıb raporlarının esaslı surette tetkikine imkân vermek üzere bu bilânço ve raporların en geç ilkteşrin ayında umumî heyete verilmiş olması muvafık görülmüştür. Bu maksadı temin etmek üzere hazırlanan kanun lâyihası bugün Meclise verildi.

Bir muskacı yakalandı

İzmir (Hususî) — Anafartalar caddesinde Said oğlu Ömer Karagül namında bir şahıs, kocasile geçinemiyen ve bu yüzden kocasile mahkemeye düşen Kıymet namında genc bir kadından, şirinlik muskası yaparak kocasına güzel ve sıcak görünmesini temin etmek mukabilinde beş lira almış, cürmü meşhud yapılmış ve yakalanmıştır.

Türk gencliğinin asil cevabı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Bu yazınızın benim gibi on binlerce Türk gencinin fikir ve ideallerine tercüman olduğuna kat'iyyen eminim. Kollarımızda, dimağlarımızda ve ruhlarımızda alevlenmeğe müheyya duran kudreti ateşlemek için o yazı çok kıymetli bir kıvılcım vazifesini görmüştür. Bu yüksek ve şerefli fikri ileri sürmekle biz öz Türk gencliğinin daima minnet duyguları ile yadedeceği tarihî ve mukaddes bir teşebbüse girişmiş bulunuyorsunuz. Sizi tebrik ederken bütün Türk gencliğine hitaben haykırıyorum: Arkadaşlar orak başına! Arkadaşlar sapan başına! Arkadaşlar kazma kürek başına! Arkadaşlar, hükûmetimizin bize göstereceği herhangi bir iş başına!»

(Cumhuriyet — Gencliğimizin bu derin alâkasını şükranla karşılarız. Demek ki, eğer hükûmet, memlekette mesaisi eksik kalan kolların yerini feragatli ve yurdsever Türk gencliğile doldurmak üzere bir teşkilât yaparsa bu vazife çocuklarımız tarafından büyük şevk ve imanla başarılacaktır. Biz şimdilik ikazımıza aldığımız müspet akisleri kayıdla iktifa ediyoruz.)

Yıldız sarayı Belediyeye devrediliyor

Yıldız sarayı bahçesi Maliyeden Belediyeye devredilmek üzeredir. Belediye burada umumî bir çiçek bahçesi vücude getirecek, ayni zamanda sarayın koruluğundan istifade edilecektir.

Belediye, bundan başka Sarayburnu parkını yeniden tanzim ettirmekte olduğu gibi Göksu da tarihî mahiyetini canlandıracak bir şekilde tanzim edilecektir.

Pasif korunma tecrübeleri

Pazar günü sabahleyin saat onda Kadıköyünde yapılacak olan hava tehlikesinden korunma denemesinden sonra hafta içinde Beyoğlu kazası dahilinde de bir deneme yapılacaktır. Bu suretle şehir dahilinde yapılan mevzii denemeler nihayet bulmuş olacaktır. Bundan sonra şehir dahilinde umumî bir aktif ve pasif deneme yapılacaktır. Bunlardan maada Çatalca, Şile, Yalova gibi mülhak kazalarda da denemeler yapılacaktır.

ŞEHİR İŞLERİ

Belediyenin Evkaftan alacağı

Belediyenin Ayaspaşa vakfından Evkaf idaresinde 35,000 lira alacağı vardır. Evkaf, bu parayı vermediğinden Belediye haciz suretile alacağını tahsile teşebbüs etmiştir.

Cezalandırılan esnaf

Zabıta, Eminönü kazası dahilinde yaptığı kontrol esnasında muhtelif beledî suçlardan 15 esnafı cezalandırmıştır.

Kazinoların tarifesi

Alâkadar komisyon dün de kazinoların tarife işleri üzerinde tetkikatta bulunmuştur. Komisyon bunları sınıflara ayırmak suretile umumî birer tarifeye tâbi tutmağı daha münasib görmektedir. Badema yaz ve kış ayni olmak üzere içkili mahaller için umumî bir tarife yapılacaktır.

MAARİFTE

23,675 talebe mektebe devam etmemiş

Ders senesinin sonu olması münasebetile şehir ve köy ilk mekteblerinde talebe mevcudü ve devam vaziyeti hakkında raporlar Maarif müdürlüğüne gönderilmiştir. Bu raporlara göre, mekteblere kayıdlı bulunan 97,187 talebeden 23,675 inin ders senesi içinde mektebe devam etmediği anlaşılmıştır. Maarif müdürlüğü mazeretsiz olarak çocuğunu mektebe göndermiyen veliler hakkında takibat yaptıracaktır.

Küçük hikâye

Don Juan Mithat

Yanıbaşımda birisi:

— Hallo, Mithat Bey!

Diye bağırdı. Bütün dikkatimi çağırılan adam üzerinde topladım. Senelerdenberi «Don Juan» lâkabile anılan bu zatı yakından tanımak istiyordum. Genc değildi. Kır saçları, zemini düz, fakat deseni karışık kumlu gri kumaşları andırıyordu.

Uzun boyu biraz eğilmiş, derin bakışlı gözleri parlamış, nezaketten kırılıp dökülerek orta yaşlı bir kadınla konuşuyordu.

Ona dair bir çok hikâyeler duymuştum. Sayısız aşk maceraları geçirmiş, adı muhtelif aile facialarına karışmıştı. Herkes bir noktada müttefikti: Mithat Bey, cazibesine dayanılmaz bir erkekti. Onun bu büyüleyen kudretinin sebebini bazı kadınlara sormuş ve daima ayni cevabı almıştım:

— Bilmem.. Bir sır.. Bir muamma!..

Hakikaten bir sır, bir muamma.. Çünkü güzel, hatta pek yakışıklı sayılmazdı. Meşhur kadın kalbi avcılarının en esaslı sermayesi şıklıktan da fazla nasibi yoktu. O halde, Mithat Beyin cazibesi belki keskin zekâsından, tatlı sohbetinden ileri geliyordu. Fakat şimdiye kadar ince düsünüşüne, nükteli lâkırdısına hayran olan bir kimseye de rast gelmemiştim. Öyleyse sihir ve keramet ya gözlerinde, yahud da sesinde gizli idi. Evet, bazı insanların nazarlarında, seslerinde, en tok midelere iştiha veren yemekler gibi, çekici bir lezzet vardır. O bakışlar, o ahenkler çok defa ruhumuza birer manevî içki gibi akarlar ve biz onları massetmeğe bir türlü doymayız.

Tam o sırada karşı kaldırımdan bir ahpabım geçiyordu. Hemen koştum:

— Kuzum, dedim, şu Mithat Beyi tanır mısın?

— Evet! diye cevab verdi. O zaman ilâve ettim:

— Rica ederim, beni kendisine takdim et!

Birlikte, kadından ayrılmasını bekledik. Bir kaç dakika sonra hararetle el sıkıştık ve yanyana yürümeğe koyulduk. Konuşma tarzı hiç de fena değildi. Lâkin ümid ettiğim fevkalâdeliği de görmedim. Sesi basit musiki nağmelerini hatırlatıyordu.. İnsan onu, küçük bir pınarın akışını seyrederken duyduğu hazla dinliyebiliyordu. Sözlerini takib etmek için büyük bir zihnî gayret sarfetmeğe lüzum yoktu. Bu lâkırdılar benliğime ne kadar kolay nüfuz ediyorlarsa cevablarını da o derece rahat ve sükûn içinde veriyordum. Bir çeyrek zarfında yüzüne, hareketlerine, sesine ve fikirlerine o kadar ısındım ki Mithat Bey üzerimde sanki kırk senelik dostummuş gibi bir tesir yapmağa başladı.

Yarım saat sonunda birbirinden son derece hoşlananlar birbirlerine veda ederlerken duydukları hasret acısı içimizde, güçlükle ayrıldık. Hatta, Mithat Bey sade bir nezaket değil, büyük bir muhabbet eseri olduğunu pek belli ederek ertesi hafta için beni yemeğe davet etti.

***

O gün, işim tahmin ettiğimi zamandan evvel bittiği için Mithatın evine biraz erken gittim. Temiz kıyafetli ve sükûtî bir hizmetçi kız kapıyı açtı. Beyin henüz giyinip hazırlanmamış olduğunu söyledi ve beni büyükçe bir salona aldı. Oraya hiç bir çekingenlik ve yabancılık hissetmeden girdim.

Odaların insanların ruhu ve maneviyatı üzerindeki tesirlerini çok tecrübe etmişimdir. Öyleleri vardır ki derhal üstünüze kasvet çöktürür ve size onun bütün eşyası her an şu cümleyi tekrar eder durur:

— Burada yabancısınız!

Mithatın salonunda böyle bir duyguya kat'iyyen kapılmadım. Bilâkis, mobilyaların stili, duvarların kâğıdı bana kalbi ve vücudü dinlendiren bir deniz, bir orman, bir dağ manzarası gibi göründü. Küçük, büyük bir çok yastıkların arasında kabyolmuş bir sedire oturdum. Etrafı seyretmeğe koyuldum.

Köşede, kenarda, ortada büyük bir servet ve ihtişama delâlet eder hiç bir şey yoktu. Perdeler, kanapeler, koltuklar, halılar hepsi mütevazı, fakat umumî heyetile ziyaretçiyi derin bir samimiyet havası içinde saracak şekilde yerli yerindeydi. Duvarda tam karşıma yağlıboya bir tablo isabet etmişti. Bu, genc bir kadın resmi idi. Başında şık bir hotoz vardı. Çerçevenin alt kısmile hududlanan beline kadar dantelli bir elbise bütün göğsünü örtüyordu. Yüzünde biraz melânkolik bir tebessüm belirmişti. Eski bir saraylı olduğuna hiç şüphe etmediğim bu kadının resmi bana o kadar tabiî ve canlı göründü ki bütün salonda kaldığım zaman kendimi yalnız hissetmedim. Artist elile yapılmış veya fotografla çekilmiş olsun ekseri kadın ve erkek resimlerinde bir ressam veya objektif önünde durduklarını belli eden bir zayıflık ve kendilerini temaşa edecek binlerce göze hoş görünmek için takınılmış zoraki tavırlar sezilir. Bu kadın, o gibi sahteliklere tenezzül etmeden maddî manevî bütün benliğini teklifsiz ve lâkaydane bir aynaya aksettirir gibi durmuştu. Bir insana, bir şeye bakar gibi değil, yalnız başına tatlı ve aynı zamanda elemli bir hatırayı düşünür gibi gülüyordu. Nazarlarında tevazu kibarane gölgelere bürünerek yerleşmişti.

Tuhaf şey.. Bu, bir iki avuç boyanın muhassalası, beş on dakika içinde beni kendine ne kadar kuvvetle bendetmişti. Gözlerimi ondan bir türlü ayıramıyordum. Pek nadir canlıların karşısında duyduğum sonsuz bir vecde düşmüştüm. Bu gözler, ruhuma en tatlı meltem ruzgârları kadar munis geliyor, nazarlarımda hüzünlü akşamların ufukta yarattığı pembe ve mor renkleri canlandırıyor, sonra onları takib eden geceler gibi loşlaşıyor, müphemiyet ve esrar tülleri içerisine bürünüyordu.

Aman yarabbi, ya bu bakışların canlısı kim bilir kaç erkeği çıldırtmış, kaç kalbi parçalamış, kaç ruhu aşk ve ıstırab heyecanları ve buhranlarile kıvrandırmıştı.

Birden kapı açıldı. Mithat Bey içeriye girdi. O, geç kaldığı için özür diledi. Ben, erken geldiğim için affımı rica ettim. Sonra hiç bir mukaddeme yapmağa lüzum görmeden sordum:

— Beyefendi, çok rica ederim, bu, kimin resmidir?

Yüzünde hafif bir elemin ince çizgileri belirdi:

— O resim mi? dedi. Genc ölen zavallı annemin...

O vakit derhal anladım, Don Juan Mithatın mukavemet edilmez cazibesinin nereden geldiğini..

NURİ REFİK

CUMHURİYET

Nüshası 5 kuruştur.

Abone şeraiti

	Türkiye için	Hariç için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur.

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade edilmez ve zıyaından mes'uliyet kabul olunmaz.

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1								■	
2							■		
3				■					
4						■			
5		■						■	
6			■			■			
7					■				
8	■			■					■
9						■			

Soldan sağa:

1 — Saçma. 2 — İztırab çekiş, bir harfin okunuşunun tersi. 3 — Mevki, delme makinesi. 4 — Bir tütün ve sigara cinsi, su geçidi. 5 — Bir edat. 6 — Eski bir mabud, sıfat edatı, bir sayı. 7 — Avrupada bir nehir, kimsenin hakkını kimseye geçirmiyen. 8 — Bir harfin okunuşu, yontma. 9 — Bir çeşid keski, yel.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Küçük oda. 2 — İslâm dininin an'anelerinden, bir sayı. 3 — Bir yıldız, Peştenin eski ismi. 4 — Uzuvlarımız - dan, bir çiçek. 5 — Surat beyazlığı (iki kelime), Arab harflerinden birinin okunuşu. 6 — Vücude zerkolunur, güzel san'at. 7 — Hususî bir mefhuma malik. 8 — Bulut, ferd. 9 — Küçük konuşma vasıtası (iki kelime).

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	P	Ü	S	K	Ü	R	M	E	K
2	E	T	E	R	■	İ	A	N	E
3	R	Ü	Y	A	L	A	R	■	R
4	Ç	■	İ	L	■	Y	■	Y	E
5	E	M	R	İ	V	E	R	■	M
6	M	A	■	Y	A	T	A	K	■
7	L	İ	M	E	R	■	S	A	G
8	E	D	A	T	■	P	İ	Z	A
9	R	E	H	■	B	A	N	A	T

Cumhuriyet Halk sütunu

Sinemalarda pireler

Beyoğlu Bekâr sokağında 2 numarada N. Ç. imzasile:

«Herhangi bir sinemaya gidip yerlerimize oturduğumuz zaman aradan bir müddet geçince bacaklarımızda bir kaşıntıdır başlıyor. Etraftakilere karşı duyulan mahcubiyet bir yana, eve döndükten sonra ötemize berimize girmiş pireleri temizlemek birkaç gün sürüyor. Üstüste çamaşır ve yatak takımları değiştirmek mecburiyetinde kalıyoruz. Sinema, tiyatro ve saire gibi umumî mahallerin teftişleri esnasında koltukların ve yerlerin de temizliğinin kontrol edilmesi, bunların sık sık süpürülüp yıkanmasının temini hakkında alâkadarların nazarı dikkatini celbetmenizi dilerim.»

Fırınlarda ecnebi müstahdemler

Tahtakalede ekmekçi san'atkârlar kahvesinde Türk hamurkârları ve pişiricileri namına aldığımız bir mektubda «küçük san'atlar kanunu» ahkâmı hilâfına olarak bazı fırınlarda ecnebi tebaası hamurkâr ve pişiriciler kullanıldığı bildirilmekte ve bu fırıncıların yapılan kontrollar esnasında «Türk işçi bulamadığımız için bunları istihdam ediyoruz.» mazeretini ileri sürmekte oldukları, halbuki işsiz Türk hamurkâr ve pişiricilerin Taftakaledeki ekmekçiler kahvesinde boş oturmakta oldukları ilâve edilerek merciinin bu mesele ile alâkadar olması rica edilmektedir.

Kayıb aranıyor

Afyonkarahisarın Dinar kazasında Tekke mahallesinde Gedik oğullarından 330 doğumlu Hüseyin oğlu Mustafa Hapikaya on aydanberi kayıbdır. Gören ve bilen varsa kardeşi Rasim Hapikayaya haber verilmek üzere gazetemizin «Halk sütunu muharriri» adresine bildirmesini rica ederiz.

Bir genc iş arıyor

Saraçanebaşı Halk berberi İ. Kirişçi elile Mehmed imzasile:

«20 yaşında lise mezunu bir gencim. Bana ayda 30-35 lira temin edecek bir iş arıyorum. Arzu edenlerin adresime müracaatlerini rica ederim.»

M. ÇÖRÇİLİN NUTKU

«Nil vadisi ve Akdeniz için bütün kuvvetimizle dövüşmek niyetindeyiz»

Atlantik harbi devam ediyor

" Fırtına varsın kükresin, tahribatını yapsın, karşılayacağız, ve yeneceğiz ! „

İngiliz Başvekili Çörçil'in, evvelki gün Avam Kamarasında söylediği nutuk, Anadolu Ajansı geç vakte kadar yetiştiremediği için maalesef tamam neşredilememişti. Bugün de nutkun mütebaki kısmını dercediyoruz. Başvekil hükûmete itimad takririnin müzakeresi esnasında ilk sözlerini Lloyd George'a verdiği cevablara hasretmiş ve nutkun pek de teşvik edici mahiyette olmadığına işaret ettikten sonra, sualların bilhassa Türkiyeye ve Çanakkaleden geçerek Alman askeri nakleden gemilere müteallik kısmına, şu cevabla mukabelede bulunmuştur: «Türkiye, bu vapurları tevkif hakkını haiz bulunmamakta idi.» İngiliz Başvekili, bu cevabını, Montreux mukavelesinin Boğazlara aid maddesi ile teyid ettikten sonra, başka bahislere geçerek Türkiye-İran anlaşması hakkında malûmat vermiş ve sözü, itimad reyi meselesine intikal ettirerek «bugün, hükûmetin üzerinde bulunan yük nev'inden bir yükü herhangi bir kimsenin kaldıracağını zannetmiyorum.» dedikten sonra, hükûmetin, Avam Kamarası tarafından, hakkında beslenen hissiyatı öğrenmeğe hakkı olduğunu, bu itibarla itimad reyi istediğini izah etmiştir. Bunu müteakıb, Başvekil, Balkan meselesine geçerek, hükûmetin, Balkanlardaki tahşidatı, son dakikaya kadar muntazaman takib ettiğini anlatmış, yeniden müşkül yola girmek icab ettiği zaman, kendisinin, aynı işi gene yapmıyacağına kanaati olduğunu söylemiş ve Almanyanın bütün Avrupaya yayılmasının kuvvet membaı olamıyacağını işaret ettikten sonra İngilterenin tank imalâtının, sene sonundan evvel, bugünkünün iki misline çıkacağını, Amerikanın muazzam istihsalâtının bu hesaba dahil olmadığını izah etmiş, harbin mes'uliyetini şimdiye kadar olduğu gibi, bundan sonra da deruhte ettiğini söylemiştir.

Çörçil sözlerine şu suretle devam etmiştir:

General Wavell'in kumandasında şimdi yarım milyon kadar asker vardır. İngiltereden devamlı bir teçhizat dalgası bu bölgeye gitmekte olduğu gibi Habeşistanda ve Somalideki düşman mukavemeti de yıkılmak üzere olduğundan bütün oradaki kıt'aların müstemir bir surette şimalde tahşidi mümkün bulunmaktadır. Hakikatte bu tahaşşüd bir kaç haftadanberi sür'atle devam etmektedir ve General Smuts mükemmel Cenub Afrikası ordusuna Akdeniz kıyısına gitmek için emir vermiştir.

Fakat batı çölünde veyahud Mısırı çeviren çöllerin herhangi birinde harb ancak tam teçhizatlı nisbeten küçük kıt'alar tarafından yapılabilir. Çölde büyük kıt'alar kullanılması ancak felâketle neticelenebilir. İşte İtalyanların başına bu felâket gelmiştir. Afrika toprakları boyunca 180.000 kişi, bir kere kuvvetlerinin başı kesilince geri çekilmek imkânını maddeten bulamadı. Alman zırhlı kuvvetleri Sirenaikin ileri hududunu muhafaza etmekte olan yegâne zırhlı livamızı mağlûb ederek tahrıb ettikleri zaman bizim başımıza da gelebilirdi.

Sirenaikteki vaziyetin sebebleri

Er - Ageylada olup biten hakkında henüz tam rapor almadım. Bazı generallar ferdî yer değiştirmelerinde makul olmıyan tehlikeleri göze alarak esir düştüler. Hâdiseler o kadar seri cereyan etmiş ve insanların yapacak o kadar işleri vardır ki, mâzi hakkında duracak zamanımız yoktur. Fakat bazı büyük hususiyetler meclisi hayrete düşürecektir. Alman zırhlı kuvveti bizimkinden pek fazla büyük değildi. Teknik hatalar vukua geldi ve talihimiz yaver olmadı. Pek az muharebe ile zırhlı kuvvetlerimiz bozuldu. Bingazideki diğer kıt'alarımız ise bir fırkadan ibaretti ve seri bir ricatle zarar görmeden Tobruğa erişerek büyük bir garnizon teşkil etti. Bu garnizon gönderilen takviye kıtaatile bugün orada müdafaa halindedir.

Almanlar nasıl ilerlediler?

Şimdi malûmumuz olduğu veçhile, Almanlar Agedabyadan ileri gitmek niyetinde değillerdi. Maksadları zırhlı kuvvetlerimizi orada tutmak ve bir taraftan İtalya ve Sicilyadan büyük kıtalar sevkederek bizim Yunanistana takviye kıt'aları göndermemize mâni olmak için bir şaşırtma hareketi yapmaktı. Fakat Almanlar hayret verici muvaffakiyetlerini kazanınca ertesi günü ne yiyeceklerini, ne içeceklerini pek az düşünerek çölde ileri hareketlerine devam etmişlerdir. Çok kuvvetli Tobruk ve Mısır hududlarını muhafaza etmekte olan büyük kuvvetlerin önüne gelinceye kadar bu ileri hareketi devam etmiştir. Bu hududdaki kıt'alar kara ve deniz münakalâtı sayesinde emniyette idiler.

Almanların maruz bulunduğu müşkülât

Harekâtın istikbali hakkında tahminlerde bulunmak şuurlu bir iş olmaz. Düşman zırhlı kuvvetler itibarile üstün olduğu müddetçe, hava kuvvetleri halen aşağı yukarı müsavi olmakla beraber, çöl harbinde avantaja malik bulunacaktır Fakat Mısırın kuvayı külliye ile istilâsı için muazzam hazırlıklar icab edecektir. Hatta ilerleyen kıt'aları sun'î bir nehrin takib edebilmesi için bir boru döşenmesi icab edebilecektir. Bize gelince, bizim arkamızda zırhlı arabalar için en fena arazi teşkil eden mümbit bir çöl mevcuddur. Denizlere hâkim bulunuyoruz. Ve Almanlar Afrikada hallettikleri bütün meselelerden çok daha çetin meseleler karşısındadır.

Tobruk ve Giridi ölünciye kadar müdafaa edeceğiz

İleri ve pek yüksek taarruzî kıymette olan Girid ve Tobruk mevzilerini hiç bir ricat fikri olmadan ölünciye kadar müdafaa etmek niyetindeyiz. Girid henüz taarruza uğramamıştır. Tobruğun sevkulceyşî ehemmiyeti daha ilk görüşte aşikârdı ve düşmana mukavemet edilmez bir surette kendisini tahmil etmiş olduğunu şimdi herkes görebilir. Nil vadisi ve Akdeniz için bütün kuvvetlerimizle döğüşmek niyetindeyiz. Kuvvetlerimiz ve kaynaklarımız bu vazifeyi ifa edeceklerdir.

Vaziyet kânunuevveldekinden daha fena değil

Buna binaen, kânunuevvelde Mısırdaki vaziyetimiz şimdikinden çok daha tehlikeli olduğu zaman söylediğim gibi Ortaşarkın feda edilmesi hakkında sursuz ve bozguncu sözler söylenmemelidir. Söylemek değil, icraat yapmak lâzımdır.»

İngiliz generallerinin hatası

Müteakıben tekrar Sirenaikteki Alman ilerleyişine dönen Çörçil demiştir ki:

«— Oradaki generallarımız, hiç bir üstün Alman kuvvetinin vaki olduğu kadar çabuk çölü geçemiyeceğini ve geçtiği takdirde böyle bir ileri hareketin iaşe edilemiyeceğini zannediyorlardı. Bu bir hata oldu. Fakat bu harbde hatalar olmıyacağını farzedenler «gerçek» ten çok uzaktırlar. Şimdi ilerliyen düşman kuvvetlerinin kendilerini çok uzak olmıyan bir istikalde bekliyen bütün tesadüflerle çetin muharebelerde ne yapacaklarını görmek kalıyor.»

Taarruzların şaşırtıcı istikametleri

Çörçil sözlerine şöyle devam etmiştir:

«— Bir düşman sizinkinden 5, 6 kere daha büyük bir muazzam orduya malik olduğu, daha uygun bir surette teçhiz edilmiş ve havalarda ve tank itibarile çok daha kuvvetli bulunduğu ve harb sahnesinin merkezinde durarak mevcud 7 veya 8 istikametten kendi intihab edebileceği 2 veya 3 ünde aynı zamanda darbeler indirebildiği zaman, önünüzdeki meselenin müşkül olacağı aşikârdır. Mükerrer ve talihsiz neticelerden içtinab imkânsızdır ve uzun müddet diğer bu kabil neticelere maruz kalmaklığımız da muhtemeldir. İstihbarat servisimiz geçen harbde dünyanın en iyi servisi olarak telâkki edilmekte idi. Bugün de her halde dünyanın en fena servisi değildir.

Irak meselesi

Geçen yaz, bir ecnebi subay münakale hatlarının muhafazası için Iraka kıtaat gönderilmesini istemişti, fakat elimizdeki bütün kıt'aların Nil vadisine gitmesi icab ediyordu. Kıtaat mevcud olmayınca da gayesi, Almanlar, plânları mucibince Iraka eriştikleri zaman her şeyi hazır bulundurmak olan Raşid Âlinin mihver lehindeki entrikalarına karşı koymak müşküldü.

«Irakı Raşid Âliden kurtarmak niyetindeyiz»

Çörçil, burada sözlerine istihzalı bir eda vererek şöyle devam etmiştir:

«— Buna binaen fena malûmat almış ve ihmalkâr Britanya hükûmeti bu suikasde tekaddüm etmiştir. Kuvvetli İngiliz müfrezeleri karaya çıkmış ve Basranın şarkında fevkalâde ehemmiyetli bir köprü başının kontrolunu eline almışlardır. Burada hiç şüphesiz uzun müddet ve çetin bir surette dövüşmek mecburiyetinde kalacağız. Raşid Ali şiddetli usullere müracaat etmiştir. Günlerce bu yerlerdeki vaziyet hakkında büyük endişeler içinde kaldık Dün Habbaniye garnizonu bir çıkış yaparak muhasımları bozguna uğrattı ve kaçmağa mecbur etti. 26 Irak subayı ve 408 asker esir edildi. Düşmanın zayiatı bin kişi olarak tahmin edilmektedir. Belki de Almanlar biz isyanı bastırmadan varacaklar ve bu takdirde işimiz daha zorlaşacaktır. Belki de isyan kasidli bir şekilde vuku bulmuştur. Iraklıları mümkün olur olmaz Raşid Aliden ve askerî diktatörlükten kurtarmak niyetindeyiz.

«Kan, gözyaşı, inkisar devam edebilir»

Hiç bir zaman kan, gözyaşı, sây ve terden başka bir şey vadetmedim. Şimdi bunlara hatalar, noksanlar ve inkisarlardaki tam hissemizi ilâve edeceğim. Bütün bunlar çok uzun bir zaman devam edebilir ve bundan sonrası nihaî ve tam zafer olacaktır. Alkışlar).

Atlantik muharebesi safhaları

Çörçil, şunları ilâve etmiştir:

«— Atlas «meydan muharebesi» nin kazanıldığını söylemek hatadır. Bu husustaki hüküm verme tarzımız, limanlarımıza varan tonların adedine dayanmaktadır. Halen münakalâtımızı ağır zayiat pahasına idame ediyoruz. Bu zayiatı, yeni vapurlar inşa, hasara uğrıyan vapurları tamir ve vapurların hareket ve muvasalatları arasındaki zamanı kısaltmak suretile karşılamağa çalışıyoruz. Bütün bu sahalarda büyük terakkiler elde ettik. Fakat yapılacak daha çok iş vardır. Birleşik Amerika tarafından bize gelen devamlı yardım dalgasile 1941 senesi zarfında esaslı asgarî münakalâtı idame edebileceğimiz muhtemeldir. 1942 yılı için, Birleşik Amerikada muazzam vapur inşaatına güveneceğiz. Birleşik Amerikada, bizim büyük inşaat programımıza ilâve edilince bizi bu seneyi iyi bir şekilde geçirecek olan muazzam ticaret vapuru inşaatı hakkında şimdiden teminat almış bulunuyorum. 1943 yılının, eğer harb o tarihe kadar devam ederse, daha kolay meseleler arzetmesi mümkün ve muhtemeldir.

«Daha ziyade yardıma ihtiyacımız var»

Birleşik Amerikanın Reisicumhuru Ruzvelt tarafından ilân edilen devriyeleri bizi Atlas denizinin mühim bir kısmında bir dereceye kadar kurtarmaktadır. Fakat çok daha ziyade yardıma ihtiyacımız vardır ve bunu bir çok şekillerde elde edebileceğimizi umuyorum. Amerikada, ihtiyacımız olan bütün yardımın yapılması lüzumu beyan edildi. Fakat ben burada ihtiyatlı konuşuyorum. Zira hiç bir İngiliz nazırı Birleşik Amerikanın siyaseti hakkında evvelinden söz söyliyemez. 130 milyonluk kudretli bir demokrasi harekete geçince bu geniş ruhi tezahürlerin maddî vasıtalara inkılâbından başka bir şey beklenemez. Hitlerin Birleşik Amerika hakkında hissettiği korku Amerikaya uzun zamandanberi hâlâ harb ilân etmemesinde aşikâr olarak görülmektedir. Karşılamak mecburiyetinde olduğumuz meseleleri ve tehlikelerin ehemmiyetini hiç bir zaman gücümsemedim. Her gün, her saat hayatımız ve bakamız için mücadele ediyoruz. Fakat Hitlerin de önünde meseleler mevcuddur ve biz sade müttehid kaldığımız ve büyük bir aile gibi birlikte çalışmak ve Büyük Britanyadaki 5 milyon ailenin düşman ateşi altında bugün yaptığı gibi birbirimize yardım etmek suretile gayretlerimizi artırdığımız takdirde hizmet ettiğimiz güzel davanın zaferle tetevvüc edeceğinden her hangi bir kimsenin şüphe edeceğini tasavvur edemem.

«Fırtına, varsın kökresin, karşılayacağız, yeneceğiz»

Felâketli Fransa, meydan muharebesindenberi aşağı yukarı bir sene geçmiştir. O zaman bizi bekliyen fırtına ve tehlikeler hakkında pek az şey biliyorduk ve Fransanın tam teslimiyetini gördüğü zaman Hitler de pek az şey biliyordu ve bir kaç hafta zarfında Avrupaya, bir kaç yıl zarfında da dünyaya hâkim olacağını umuyordu. Fakat on ay sonra ağır mihnet görmüş Alman milletine 1942 ye hazırlanması için hitabda bulunmak mecburiyetini hissetmiştir.

Geri dönerek yendiğimiz tehlikeler üzerine bir nazar atfettiğim ve iyi geçen şeyler gibi fena geçen şeyleri de hatırladığım zaman fırtınadan korkmağa mahal olmadığına kanaat getiriyorum. Fırtına varsın kükresin, tahribatını yapsın. Karşılıyacağız, geneceğiz. (Uzun ve şiddetli alkışlar).

Çörçilin nutkundan sonra meclis itimad takririni 3 reye karşı 447 reyle kabul etmiştir.

Lloyd George müstenkif kaldı

Londra 8 (a.a.) — Öğrenildiğine göre, Avam Kamarasının dünkü müzakereleri esnasında hükûmeti şiddetle tenkid eden Lloyd George hükûmete itimad takriri hakkında rey vermekten istinkâf etmiştir.

Gene hükûmeti tenkid etmiş olan eski Harbiye Nazırı Hore Belisha ise reyini takrir lehinde kullanmıştır.

HALK Dili ile Havacılık

Tayyare sınıfları

Tahta ve Japon kâğıdından kurulan ilk tayyare eğlence mahiyetini geçmiyen uçuşile Büyük Harb gibi yıkıcı bir savaş içinde iş görecek vaziyetten çok uzaktı. Malzemesini tekemmül ettirerek ahşab ve beze yükselince ancak keşif vazifelerini yapacak kabiliyete erdi. Fakat düşman arazisi üzerindeki gezintilerde rasıdın gözüne çarpacak malûmatı kumandanlığa eriştirmek kâfi gelmedi. Çünkü düşman da mukabil tedbirlerle benzer işi yapıyordu. Yerden havaya karşı müdafaanın kıymeti meydana çıkmamıştı. Tayyareyi havada tayyare ile püskürtmek lâzımdı. Rasıdlara tabancalar verildi. Sür'atli ve müteharrik iki hedeften birine atılacak tek kurşunun kifayesizliği muhakkaktı. Bunu gören Fransız tayyarecisi Carros tek satıhlı tayyaresi üzerine bir «Hotchkiss» makineli tüfeği koyarak av tayyareciliğinin taslağını kurdu. Bu tüfek pervanenin dönüş sahasından ateş ediyordu. Pervaneyi korumak için de palaları üzerine (pervane kollarına) ve namlu istikametine gelen kısımlara sert birer menşûr parça yapıştırıldı. Artık avcılık başlamıştı. Bu tayyare 1915 nisanında Alman topraklarına inmeğe icbar edildi. Fokker pervane arasından atışı ıslah ederek Synchronisme işini halletti ve tüfek atışı ile pervane dönüşünü ayarladı. Tayyare üzerine yerleştirdiği «Maxim» tüfeğile cephelerin hâkimi oldu. Ve işte asıl av tayyareciliği meydana çıkmış oldu.

Bu arada topçunun eremediği ve düşman içerlerindeki mühim hedefler üzerine tesir yaparak hasım ihtiyatlarını ve bilhassa maneviyatını bozmak düşüncesi eksik değildi Buna da Almanlar 1914 ağustosunda Paris üzerine yaptıkları bir bombardıman akınile başladılar. Fransızlar da tayyareden atılacak bombaları ıslah ettiler.

Keşifle başlayan, bombardımanla devam eden tayyareciliğin nihayet avcılıkla sınıflara ayrıldı. O, keşif ve bombardıman tayyarecilikleri kuruldu. Bunlardan başka deniz ve torpil tayyareciliği diye bir sınıf daha sayılmakta ise de mahiyet itibarile torpil tayyareciliği karadaki bombardıman tayyareciliğinin eşidir. Çünkü kara hedefine bomba ne ise, deniz hedefine de torpil odur. Bununla beraber deniz hedefleri için bombalar tehlikeli olmaktan geri kalmamaktadır.

Hülâsa edersek; keşif tayyareciliği normal olarak ordularda yer almış, bombardımanlar topçuların kısa menzilini uzatmış, avcılar da gerek toprakları müdafaa ve gerekse taarruz eden kafileleri himaye kaygusile meydana çıkmıştır.

A. AHISKAL

İstanbul Borsası, 8/5/941		
Londra	1 Sterlin	5,2025
Nevyork	100 Dolar	130,—
Cenevre	100 İsv. Frc.	30,65
Atina	100 Drahmi	0,99
Madrid	100 Peçeta	12,845
Yokoha.	100 Yen	30,915
Stokholm	100 İsveç K.	30,525
ESHAM VE TAHVİLÂT		
İkramiyeli %5 1938		19,—
Ergani %5 ikramiyeli 1933		19,07

300 lira çalarak memleketine kaçmış!

Anadoluya giden bir hırsız yakalanarak getirildi

Marpuççularda Sabuncuhanı caddesinde kahveci Mehmedin dükkânındaki çekmeceden 300 lira aşırdığı iddia edilen Hasan Süleyman oğlu İstanbuldan Anadoluya kaçmış, memleketi olan İskenderun köylerinden birine gitmek üzere iken, buradan vaki iş'ar üzerine yakalanmıştı. İstanbula getirilen bu genc dün adliyeye gönderilmiş, Sultanahmed İkinci Sulh Ceza mahkemesi hâkimi Celâl tarafından sorguya çekilerek, tevkif edilmiştir. Kendisinin, martın 28 inci günü, müşteri olarak oturduğu kahvehanede, kahveci Mehmedin bir aralık dışarı kahve götürmesini fırsat bilerek ocağa yaklaştığı ve kahve ocağı yanındaki açık çekmeceden zarfa sarılı 300 lirayı aşırıp uzaklaştığı, iddia olunuyor. Hasan, «ben aşırmadım» demektedir.

Zabıta vak'aları

Sirkecide Afyon otelinde oturan Jozef, Beyoğlunda Ermeni kilisesi önünden geçerken müptelâ olduğu hastalık neticesi düşerek bayılmış, Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

★ Aksarayda oturan Emin de Beyoğluna giderken binmiş olduğu tramvayda üzerine gelen fenalık neticesi bayılmış, o da Beyoğlu hastanesinde tedavi altına alınmıştır.

★ Küçükpazarda Hamam sokağında oturan 8 yaşlarında Salim, Beşiktaş - Fatih tramvayı ile Eminönünden Fatihe giderken düşmüş, başından yaralanmıştır.

★ Eyübde Bahariye caddesinde Ali Rıza, yağ fabrikasında çalışan Muzaffer, fındık yağı imal eden makineden yağ çıkarırken, kazaen makine topunun düşmesi neticesi muhtelif yerlerinden yaralanmış, Balat hastanesine kaldırılmıştır.

★ Balıkhane iskelesinde hamallık yapan Sıvaslı Kâmille Eminönü Valide han iskelesinde sandalcı İbrahim Bilâl arasında iş yüzünden kavga çıkmış, İbrahim Bilâl çakı ile Kâmili arkasından yaralamıştır.

★ Samatyadan Yedikule istikametine gitmekte olan şoför Cemal idaresinde 3491 numaralı kamyonun lâstiği patlamış ve tekerlekteki demir halka bütün şiddetile fırlıyarak o civardan geçmekte olan 19 yaşlarında Hanife adlı bir kıza çarpmıştır.

İzmirde kapatılan randevu evleri

İzmir (Hususî) — 940 senesinde Karşıyakada 4, Keçecilerde 2, İkiçeşmelikte 6, Karantine mıntakasında 4, Bornova, Alsancak ve Kemerde birer randevu evi kapatılmıştır. Karşıyakada bir kazino da randevuculuk yaptığından kapatılması kararlaştırılmıştır.

İngilizlere satılan üzüm

İzmir (Hususî) — Son defa İngilizlere satılmış olan 4000 ton üzümün tevzi listesi tasdik için Ticaret Vekâletine gönderilmiştir. Liste gelince, teslim muamelesi başlıyacaktır. Ayrıca incir satışı için de bazı müzakereler yapılmaktadır.

RADYO

Bu günkü program

8,00	Program	18,30	Çifte fasıl
8,03	Haberler	19,30	Haberler
8,18	Müzik (Pl.)	19,45	Konuşma
8,45	Yemek listesi	19,50	Şarkılar
★		20,15	Rad. Gazetesi
12,30	Program	20,45	Temsil
12,33	Şarkılar	21,30	Konuşma
12,50	Haberler	21,45	Orkestra
13,05	Şarkılar	22,30	Haberler
13,20	Müzik (Pl.)	22,45	Orkestra
★			
18,00	Program	23,00	Caz (Pl.)
18,03	Müzik	23,30	Kapanış

Çocuk Esirgeme kurumunun İstanbul halkından bir ricası

Çocuk Esirgeme kurumu İstanbul merkezinden:

İstanbul içinde ve dışında mevcud 35 şubemize, fakir çocuklara yardım maksadile yalnız kendi hududları dahilinde olmak şartile para toplamak mezuniyeti verilmiştir. Bu parayı toplıyanlara (Çocuk Esirgeme kurumu İstanbul merkezi) mühürünü havi fotoğraflı hüviyet varakaları verilmiştir. Binaenaleyh, fotoğraflı hüviyet varakası gösteremiyen ve mensub olduğu mıntakasının haricinde para toplamaya teşebbüs eden tahsildarlara, bazı yanlışlıklara ve suiistimallere meydan vermemek için, muhterem halkımızın nazarı dikkatini celbeder, bilhassa bu gibilere para vermemelerini istirham ederiz.

Pehlivan güreşleri

Kızılay Hendek şubesi 19 mayıs pazar günü alaturka pehlivan güreşleri tertib etmiştir. Müsabakaya girecek güreşçilere elli liradan başlıyacak ikramiyeler verilecektir.

Nikâh

Mütekaidini mülkiyeden Hüsnü Bekir oğlu mahdumu Ereğli kömürleri işletmesi umum müdürü Bedri Bekir oğlu ile profesör kimyager Mustafa Hakkı Nalçacının kerimesi Belkis Nalçacının nikâhları 8 mayıs 941 perşembe günü Beyoğlu Belediye salonunda dostlarının huzurunda akdedilmiştir. Tarafeyne saadet dileriz.

***

Orta okul tarih - coğrafya öğretmenlerinden Mefharet Barlasla muharrir arkadaşlarımızdan Maarif müfettişi R. Gökalp Arkının nikâhları Bursa belediyesinde yapılmıştır. Yeni evlilere saadetler dileriz.

Alenî teşekkür

Dördüncü Umumî Müfettişlik malî müşaviri merhum Bay Âmir Südenin zevcesi kardeşim Vesile Süden uzun müddettenberi tutulduğu hastalığı mahir ve muvaffakiyetli bir ameliyatla tedavi ederek büyük ıztırablarına son veren Ortaköy Şifa Yurdu müdürü ve Başhekimi doktor operatör sayın Bay Asım Onura borclu olduğumuz teşekkürü sayın gazeteniz vasıtasile alenen yaparken ameliyatta kıymetli yardımı olan operatör Bayan İffet Onura, hastamızın şifa yolundaki müsmir mesailerinden dolayı Başhemşire Bayan Hikmet ve diğer hastabakıcı hemşirelere ayrıca teşekkür etmeği insanî bir borc bilirim.

Devlet Limanları İşletme umum müdürlüğü ambarlama servisi başmemuru Fuad Tetik

İKİ ESİR

Yazan: *Lajos Zilahy* — 43 — Çeviren: *F. Zâhir Törümküney*

Derunî bir korkunun tesiri altında kalarak babasının etrafında bir pervane gibi dönüyor ve onu memnun etmek için binbir şey icad ediyordu. Ona, yumuşak yünden gecelik takkeler örüyor, gayet kurnazca tertib edilmiş suallerle canının hangi yemişleri istediğini öğreniyor ve bunları tedarik etmek endişesile saatlerce çarşı, pazar dolaşıyordu. Bazan bütün bir öğleden sonrayı babasının odasında geçiriyor, okuduğu romanların fazla hoşuna giden kısımlarını tekrar babasına okuyor, bazı romanların mevzuunu başından sonuna kadar ve en ince teferrüatlar üzerinde durarak saatlerce anlatıyordu. Bu suretle babasını, küçük bir çocuk gibi oyalamağa, eğlendirmeğe çalışıyordu.

Peterden şimdiye kadar üç mektub almıştı. Bu mektubların hepsi de Kieften gelmişti. Peter mektublarında oradaki hayatı hakkında gayet geniş izahat veriyor, istikbalden bitkin bir ifadeyle bahsediyordu. Fakat, Miett kocasının bir çok hislerini gizlediğini ve yazılarında tamamile samimî olmadığını seziyordu.

Peter'in kendisine karşı derin ve tahammülsüz bir iştiyakla yanıp kavrulduğunu, ancak bunları erkeklik gururuna sığdıramadığı için açmadığını anlıyordu. Bu mektubların bazan boş ve manasız görünen, ümid veren, teselli eden, gülümseyen kelimelerinin altında Peter'in ıztırabdan gerilmiş yüzünü görüyordu.

Peter mektublarından birinde şunları yazmıştı:

«— Sevgili Miett'çiğim, dört aydanberi senden uzak yaşıyorum. Bazan her gün bir yaş daha ihtiyarladığımı hissediyorum. Gündüzleri şöyle böyle vaktı öldürüyoruz. Fakat geceler!.. Gecelerden ne kadar korkuyorum bilsen!.. Lâmbayı söndürüp de yatağımıza uzandığımız zaman yalnızlığın ve uzaklığın acısını kalbimizde duyuyoruz. Ben, Kölber adında Avusturyalı bir asteğmenle bir odaya düştüm. Yeni nişanlı imiş. Kaç defa dikkat ettim. Lâmba söndükten sonra bir müddet hareketsiz yatıyor, uyuduğuma kanaat getirince hıçkırarak ağlamağa başlıyor. Sevgili Miett'çiğim, bu arslan gibi erkeğin ağladığını duyduğum zaman içim nasıl burkuluyor tarif edemem. Galiba bazı geceler ben de aynı şeyi yapıyorum.

Fakat hiç bir zaman ümidleri kırılmış ve kendini ye'se kaptırmış bir insan değilim. Allah kısmet ederse ilkbaharda senin yanında bulunacağımı kuvvetle tahmin ediyorum. Miett'çiğim, benim seni düşündüğüm gibi, sen de daima beni düşün Benden mektub alamadığın zamanlarda sakın telâşa ve kedere düşme. Vaziyet dolayısile postalar çok intizamsız bir hale gelmiş. Üç haftadanberi sakal bırakıyorum. Yakında sana sakallı bir fotoğrafımı göndereceğim. Tıpkı İsaya benzedim. Beni bu halimle gördüğün vakit gülmekten bayılacaksın...»

Peter, mektublarının hiç birinde kaçmak teşebbüsünde bulunduğundan bahsetmemişti.

Miett kocasının ilkbaharda gelebileceğini kat'iyyen tahmin etmiyordu. Artık kocasile buluşacakları günün tarih ve mevsimini tayin etmek istemiyordu. Çünkü bu suretle yeni bir hayal sukutuna uğramaktan korkuyordu.

Bugünlerde zihni gene Olga ile pek fazla meşguldü Daima onu hatırlıyor ve ne olduğunu merak ediyordu. Doktor Varga'dan Olga'nın annesinin yattığı sanatoyomun adresini öğrendi. Bir öğleden evvel ziyaretine gitti. Fakat sanatoryumdan, hastanın haftalarca evvel Avusturyadaki sanatoryumlardan birine kaldırıldığını söylediler. Nereye ve hangi sanatoryuma götürüldüğü hakkında esaslı bir malûmat almak mümkün olmadı.

Yavaş yavaş bahar geliyordu. Miett arada sırada tenis oynamağa gidiyor. fakat tenis sahasında eski tanıdıklardan hemen hiç kimseye rast gelmiyordu.

Bir akşam doktor Varga'ların verdikleri bir ziyafete gitmişti. Yemekten sonra pokere oturdular. Kadınlar da ayrı bir kare yaptılar. Miett oyuna iştirak etmedi. Öteki odaya geçerek, kendine okuyacak yeni bir şeyler bulmak üzere kitabları karıştırdı. Bir müddet bu şekilde oyalandıktan sonra, oyuncuların yanına döndü Bir sandalye çekerek, oyunu seyretmeğe koyuldu. Bu sırada şöyle bir muhavere kulağına çarptı:

— Hayret edilecek bir şey doğrusu. Ben, onda hiç bir zaman bir hasta hali görmedim. Daima sıhhatli ve neş'eliydi.

Bu sözleri Madam Lenart söylemişti.

Miett hayretle kulak kabarttı. Madam Lenart'ın ifadesinde, ümidsiz bir hastadan veya ölmüş bir insandan bahseden bir ahenk vardı.

Madam Varga, hâdisenin içyüzüne vâkıf insanlara has bir eda ile kaşlarını çattı:

— Kocam bunun iki sene evvel farkına varmıştı. O zaman, ehemmiyetsiz bir hastalık geçirmişti. Doktor kendisini muayene ettikten sonra verem istidadı olduğunu, binaenaleyh kendine çok iyi bakması ve gayet itinalı yaşaması lâzımgeldiğini söylemişti.

Miett, kimden bahsettiklerini anlıyamamıştı. Erkeklerin masasından genc doktor Boğdanyi lâfa karıştı:

— İki gün evvel sanatoryuma uğramıştım. Kendisini tedavi eden doktor. vaziyeti ümidsiz olduğunu söylemişti.

Madam Krammer elindeki iskambilleri masanın üzerine bırakarak doktor Boğdanyi'ye seslendi:

— Çok rica ederim doktor, lûtfen sanatoryuma bir telefon ederek, malûmat alsanız. Zavallıyı pek merak ediyorum.

Genc doktor:

— Emredersiniz Madam, diye yerinden fırladı. Salonun köşesinde, küçük bir masanın üzerinde duran telefonu açtı. Sanatoryumun numarasını verdi. Şimdi her iki masada da oyun durmuş. çıt çıkmıyordu. Bütün gözler, genc doktorun yüzüne dikilmişti. Miett, Madam Lenart'a döndü. Çekinerek yavaşça sordu:

— Kimden bahsediyorsunuz?

Madam Lenart sükûtu bozmamak için eğildi. Miett'in kulağına fısıldadı:

— Olga'dan..

Miett birdenbire neye uğradığını şaşırdı. Fakat, hayretini izhar etmeğe vakit bulamadı. Doktor Boğdanyi telefonda konuşmağa başlamıştı,

— Merhaba canım! Yahu senden bir ricada bulunacağım. Şu sizin sanatoryumda yatan Olga Seremi'nin vaziyetini öğrenmek istiyorum.

Salonu yeniden derin bir sükût kapladı. Yalnız mikrofondan çıkan anlaşılmaz sesler duyuluyordu.

Genc doktor:

— Teşekkür ederim, diyerek telefonu kapadı.

Yüzünden hiç bir şey anlamağa imkân yoktu. Doktor Boğdanyi gayet tabiî bir tavırla geldi, masasına oturdu. Nihayet sabırsız bir kadın sesi yükseldi:

— Ne haber?

Doktor gözlüğünü düzeltti İskambil kâğıdlarını eline aldı. Heyecansız bir sesle söyledi:

— Bugün öğleden sonra saat beşte ölmüş.

Salonu bir kaç saniye sinirleri geren bir sessizlik bürüdü. Ölüm haberi hepsinin kalblerini titretti. Madam Lenart mırıldandı:

— Zavallıcık.

Madam Varga gözlerini yumdu. Ölümün dehşeti onlara yaşadıklarını ancak bir, iki dakika unutturabildi. Madam Varga gözlerini açtı. Elini yavaşça Madam Lenart'ın elinin üzerine koydu.

— Haydi kâğıdları dağıt.

Oyun yeniden başladı. Biraz sonra Olga unutuldu. Miett usulca yerinden kalktı Yandaki odaya geçti. Burada da tutunamadı. Nihayetteki yemek odasına gitti. Elektriği yakmadı. Karanlıkta yemek masasının yanındaki sandalyelerden birine oturdu. Kendini daha fazla tutamadı. İçinden bir volkan gibi kaynayan hıçkırıklarını salıverdi. Fakat, içerdekilerin ağladığını işiterek yanına geleceklerinden ve bu ıztırablı anında kendisini rahatsız edeceklerinden çekindiği için mendilini ağzına bastırdı. Şimdi birick çocukluk arkadaşının hatırasıle başbaşa kalmak istiyordu. Bütün arzusuna rağmen onu bulup da af dileyemediğinden ve kalbinde ona karşı daima derin bir sevgi ve şefkat beslediğini anlatamadığından dolayı muazzeb oluyordu.

Tanıdıkların arasından Olga'nın cenaze merasimine Miett'ten başka iştirak eden olmadı. Esasen zavallıyı ebedî istirahatgâhına hastane memurlarından yalnız bir kaç kişi teşyi etmişti.

Miett, o gün akşama kadar odasına kapanıp ağladı.

(Arkası var)